

1. Birkaç Dilde ve Dille Büyüme ve Diller Arasında Yetişme: ADE Öğrencileri Anlatıyor

Nuhat Almanya'da yaşamakta

Adım Nuhat. 12 yaşındayım ve Almanya'da doğdum. Ailemle birlikte Münster'de Hiltrupp semtinde yaşıyorum. Boş zamanımda futbol oynamayı seviyorum ve de bir futbol derneğinin faal üyesiyim. Arkadaşlarımla bulduğumda Kürtçe müzik dinliyorum ve playstation oynuyorum. Arkadaşlarım çoğunlukla Kürt bölgesinden ve Almanya'dan. Rus ve Polonyalı arkadaşlarım da var. Üç kardeşim ortancasıyım. Annem ve babam 1985'den beri burada yaşıyor. Büyük annem ve babamda bizimle yaşadığından çok nesilli bir evde yaşıyoruz. Büyükanne ve babam Almanca bilmiyorlar. Benimse Kürtçem iyi değil. Bu iletişim zorlukları sebebiyle benim için anadil eğitim dersleri çok önemli. Çünkü evde Kürtçe konuşuyoruz. Büyük kardeşlerim çok da iyi biliyorlar, ama ben maalesef iyi bilmiyorum. Kürt ve Alman diliyle büyüdüm. Kürt arkadaşlarımla hem Kürtçe, hem Almanca konuşuyorum. Ama Kürt olmayan arkadaşlarla Almanca sohbet ediyoruz. Onun dışında çevremde Rus, Polonya, İngiliz, Arap ve İtalyan diliyle karşılaşuyorum.

Marlene İsviçre'de yaşamakta

Adım Marlene Pinto. 13 yaşındayım ve şu an Frauenfeld'de 7. sınıfa gidiyorum. İsviçre'de doğdum ve yaşıyorum. Evde sadece Portekizce değil, İsviçre Almancası da konuşuyorum. İsviçre Almancasını özellikle kız kardeşim ve boş zamanımda arkadaşlarımla konuşuyorum. 7 yaşından beri haftada bir Portekiz okuluna gidiyorum. Tek boş öğleden sonrasında da olsa, her seferinde çok seviyorum, çünkü bir dil daha öğreniyorum. Bu dil bana akrabalarımla konuşabilmeyi, örneğin Portekiz ve Brezilya gibi ülkelerde kendimi ifade edebilme olanağı sağlıyor. Okulda sadece Standart Almanca değil, aynı zamanda İngilizce ve Fransızca da öğrenip konuşuyorum. İki dilliliğimin bir avantajı, bu yabancı dillerle çok benzer olduğu için Portekizce'den çok kelime aklımda tutabilmemdir. Dillerin benim hayatımdaki önemi büyük, o yüzden İngilizce en sevdiğim dersler arasında yerine alıyor.

Vanessa İsveç'te yaşamakta

Adım Vanessa, 14 yaşındayım ve 7. sınıftayım. Arnavut bir anne ve babanın kızı olarak İsveç'te doğup büyüdüm. Okulda İsveççe ve İngilizce'nin dışında bir de İspanyolca öğreniyorum. En sevdiğim dil Arnavutça. Bu dili, sadece evde değil, okulda Arnavutça dersinde de öğrenip konuşuyorum. Okulumuzun şartları süper: Tüm öğrencilerin internet bağlantılı dizüstü bilgisayarları var. Bilgisayar dersimizde kullandığımız temel "aletimiz". Arnavutça dersinde de, örneğin Arnavutça web sitelerinden materyal bulmak için kullanıyoruz. Bu şekilde birçok şeyi öğrenmek ve köken ülkem ve Kosova'daki akrabalarımla yakınlaşmak mümkün olmuştur.

Arbër ve Nora Viyana'da yaşamakta

Arnavutça ADE dersinde Arbër ve Nora'ya bir çocuğun silüetinin olduğu bir çalışma kağıdı ile aşağıdaki yönergeler verilmiştir: "Düşün ki bu kağıttaki çocuk sensin. Sen hangi dilleri konuşuyor veya çevrende hangilerini duyuyorsun, bir düşün. Senin için hangi dil, bu silüetlerin neresinde yer alırdı? Farklı renklerle çiz ve hangi rengin hangi dile ait olduğunu yanına yaz."

Abir İngiltere’de yaşamakta (Öğretmen Ola Koubayssi’nin raporu, Londra)

Abi, Fransız bir anne ve Sudanlı bir babanın kızı olarak Londra’da doğmuştur. Akıcı bir Fransızca ve İngilizce konuşuyor. Arapça ADE’ye babasının dili – Arapçayı – öğrenmek için gelmiş.

Fransızca hikaye okuyup yazmak Abir’in hobilerinden biridir. Ona Arapça’ya çevirebileceğim Fransızca hikayeler getirmeyi teklif ettim. Bu fikir onu çok motive etti. Çok yoğun çalıştık ve şimdi sınıfındaki diğer öğrencilerin çoğundan daha iyi Arapça konuşup yazıyor. Yaz tatilinde Sudan’a gidecek ve büyükanne ve babasıyla Arapça sohbet edebilecek!

2. Acı Bir Tecrübe: Ana Dille Bağlantıyı Kaybetmek

Arnavut kökenli Agnesa İsviçre’de yaşamakta

Adım Agnesa, 16 yaşındayım ve İsviçre’de doğdum. Ana dilim Arnavutça. Meslek okuluna gidiyorum. En büyük dileğim, tatilde memleketime gitmek ve Arnavutça’ya hakim olmak. Ne yazık ki bu böyle değil. Orada insanlarla iletişim kurmakta zorlanıyorum, ister alışveriş merkezinde olsun, isterse sokakta olsun. Aynı şekilde tanıdıklarla SMS ya da facebook yoluyla mesajlaşmakta da zorlanıyorum. Çoğu zaman bir kelimeyi Almanca’dan nasıl çevireceğimi veya nasıl cümle kuracağımı düşünmek zorunda kalıyorum. Kendi ana dilime hakim olmadığım için utaniyorum.

Uzun zamandır burada Buchs’de yaşıyorum; ne yazık ki burada hiç Arnavutça ADE olmadı. Su anki durumumun ana sebebidir. Arnavutça ADE olsaydı eğer, zevk ve gururla devam etmiştim. – Bana göre her çocuğun, anadilini öğrenmek hakkıdır, çünkü bu iyi bir şey ve toplumun buna ihtiyacı var. Kendi anadilini mesleki açıdan da kullanabilmek gerektiğini çok gördüm, hangi genç memleketlisinin dükkanında çalışmak ve dilini kullanmak istemez. Ama bu dili yeterince bilmiyorsanız eğer, bu olanağı sahip değilsiniz.

3. Kapsamlı Ders Desteği Odağında Somut Panlama Örnekleri

Samia Hamdan-El Ghadban: Yüksek Arapça ADE blok dersinde dil çalışması için temel plan, alt kademe/başlangıç düzeyi

Samia Hamdan-El Ghadban Libanon kökenli ve Cenevre’de Arapça ADE için çalışmaktadır.

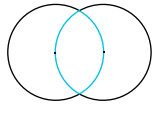
1. 15 dak. sohbet/sınıfça konuşma; konu öğretmen veya öğrenciler tarafından seçilir. Hedef: Doğal ortamda serbest ifade becerisini geliştirmektir. Öğrenciler aynı zamanda, konuşma Arapça’sının farklı bölgesel ve şivesel biçimlerini görürler.
2. 15 dak. öğrenilen yazı birimleri (harfler) ve kelimelerin tekrarı. Ayda bir kez dikte. Hedef: Arapça yazısı ve Standart Arapça sözcük dağarcığının edinilmesidir.
3. 35 dak. yeni konu. Farklı yöntemlerle yeni bir yazı birimine giriş. Yeni harfin farklı sesletimleriyle ve içinde bulunduğu kelimelerin okunması. Hedefler, 2’deki gibi.
4. 15 dak. teneffüs
5. 25 dak. ders kitabı metninin görüşülmesi. Hedef: Standart Arapça’da sözlü yeterliğin çalışılması.
6. 10 dak. bireysel çalışma (bir şeyleri doldurmak, boyamak vs.). Öğretmenin bireysel danışmanlığında. Sonunda her çocuk sınıfa neler yaptığını gösterir.
7. 10 dak. bitiş: Şarkı (doğru vurguya işaret ederek) ya da hikaye okuma.

Etleva Mançe: Blok ders kapsamında “Yemek ve İçmek/Sağlıklı Beslenme” konusuyla ilgili sözcük dağarcığı ve dil çalışmaları; 1.–10. sınıf (3 düzey grubu)

Etleva Mançe Arnavutluk kökenlidir; 22 yıldır Köln’de yaşayıp 5 yıldır Arnavutça ADE için çalışmaktadır.

Dersin konusu: Yemek ve içmek; deneyimleme alanı: Sağlıklı beslenme Hedefler: Dilsel: Konu dağarcığının çalışılması ve pekiştirilmesi (meyve ve sebze adları); uygulama; ilk dil ve ikinci dille bağdaştırılması. İçerik.: Sağlıklı beslenme ve köken ülkeden gelen ürünlerle karşı bilincin geliştirilmesi. Sosyal: grup çalışmalarında iş birliği ve sosyal yeterliğin geliştirilmesi.

Planlama Şeması:

Evre/Süre	Ders Akışı Planı	Araç, Materyal	Yöntembilimsel-Didaktik Yorum
10 dak. Giriş	Öğretmen öğrencileri selamlar. Tüm öğrenciler önde daire içinde oturur. Bir küçük meyve sebze sepetiyle konuya giriş. Hepsini Almanca ve Arnavutça adlandırılır.	Meyve ve sebze kartlarıyla dolu küçük sepet	İletişim kurmak/ilgi uyandırmak
Geçiş	Öğretmen küçük (Almanca ve Arnavutça) meyve ve sebze resim ve adlarıyla) kartları masaya karışık olarak koyar. Öğrenciler resim ve isim katlarını düzenler.		Ön bilgi Sözcük dağılımını harekete geçirmek İlk- ve ikinci dille bağlantı kurmak
15 dak. Çalışma 1	Her öğrenci bir sebze ya da meyve alır ve ilgili kartı (Arnavutça ve Almanca) arar. İsim kartları daire içine konur: Sol Arnavutça, sağ Almanca. Kesişme alanına "Banane = muz" gibi her iki dilde örtüşen kelimeler gelir. Tek tek nesnelerin şivesel çeşitleri de (örn. patates) tartışılır.	Kart ve Küçük Sepetler Meyve ve Sebze 2 kısmen kesişen daire, yerde	Dokunma ve gözlem ile bilinçlendirme Kavramları anlamak ve pekiştirmek İki dilin fark ve ortaklıklarını tanımak
5 dak. Pekiştirme 1	Sonunda büyük grupta sonuçlara tekrar bakılır ve tartışılır.		
20 dak. Çalışma 2	Üç farklı yaş grubuna ayrılır: • Sın. 1-4 : Öğrencilere resimli, cümleli, anahtar kelime çalışması kağıdı verilir ("Libri i gjuhes" S. 34-37). Farklılaştırma: Alternatif çalışma kağıdı (= ÇK) • Sın. 5-7: Öğrencilere meyve ve sebzenin burada ve köken ülkede nerede büyüdüğüyle ilgili okuma metni verilir. Farklılaştırma/Alternatif: "Blega, dega dhe shega" adlı şiiri okumak ve yazmak (örneğin "shega" (nar) kelimesini başka meyvelerle değiştirmek. • Sın. 8-10: Öğrencilere iki paragraflı zor çalışma kağıdı (öğretici metin) verilir ve her grup kendi bölümünün uzmanı olur. Farklılaştırma: Daha zayıf öğrencilere daha kolay çalışma kağıdı verilir. ("Nena ne qytet sot ka blere shendet"). Yönerge: İçeriği kendi kelimeleriyle aktarmaları veya yorumlamaları istenir.	Sın. 1-4 ÇK Sın. 5-7 ÇK Sın. 8-10 ÇK	İkili çalışma, karşılıklı kontrol Okuma ve yazma becerisinin kontrol edilmesi. İkili geri bildirim. Grup çalışması, sosyal yeterliklerin geliştirilmesi. Ekip çalışma yeterliğinin geliştirilmesi.
5 dak.	Teneffüs		
10 dak. Tekrar ve Pekiştirme 2	Öğrenciler sonuçları düzey grubunda kıyaslar. Sonuçları büyük gruba tanıtır ve tartışır/yorumlarlar.	ÇK	Fikir alış veriş Kontrol
20 dak. Çalışma 3	• Sın. 1-4 : ÇK, domino, puzzle, öğrenciler yalnız, ikili ya da grupla çalışır. • Sın. 5-7: Öğrencilere iki dilde bulmaca verilir ve sağlık piramidini çizerler. • Sın. 8-10: Öğrenciler bir hafıza haritası sayesinde farklı hususları konuşmaları istenir. Sınıf içi farklı yaklaşım: Hızlı öğrenenlere ek çalışma kağıdı verilir.	Oyunlar ÇK Hafıza -haritası Küçük afişler (A3)	Ekip çalışması ve sosyal beceriyi geliştirmek Tartışma becerisini eğitmek Öğrenileni oyunla pekiştirme
5 dak. Pekiştirme 3	Büyük grup önünde bir önceki evrenin sonuçlarını küçük afişlerle tanıtımı ve tartışılması	ÇK Küçük afişler (A3)	Pekiştirme; özgüvenin geliştirilmesi; motivasyon
5 dak. Dönüt	Öğrenciler görüş birliğine varmaya çalışır. Öğrenciler öğrendiklerine ilişkin özdeğerlendirme verirler. Öğrenciler "Çfare te pelqen?" (neyi seversin?) çalışma kağıdıyla birbirine ve - ödev olarak - aile fertlerine de sorarlar.	ÇK Gülen yüz kartları (neşeli, orta, üzgün)	Öğrenciler yeni edinilen becerileri yansıtır.

4. Rabie Perić Jašar: İki Dilli Derste Olumlu Tecrübeler

Rabie Perić Jašar Makedonya kökenli; 24 yıldır Viyena’da yaşamakta ve Roman ADE için ve özel eğitim merkezinde çalışmaktadır.

Roman ADE derslerimin yanı sıra, yeni taşınan Roman çocuklarına danışmanlık yapmaktayım. Özellikle köken ülkenin dilini (örneğin Makedonca) kullandıklarından ilk dilleri olan Roman dilinde çoğu zaman çok zayıflar. Benim prensibim, bu çocukların Almanca’yı ilk dillerine paralel olarak öğrenmeleridir (örneğin sayı ve renklere eşzamanlı giriş yapılması, Almanca ve Roman dilinde şarkı ve küçük tiyatro oyunları). Çocukların Almanca ve Roman dilinde, paralel dersler sayesinde ana dillerini çok daha iyi öğrendiklerini tecrübe ettim.